

MUDr. Milan Matuška: Nejhorší je nedělat nic

Problematika mateřských znamének, kožních změn a nádorů, vlivu Slunce a věku na kůži - to jsou záležitosti, které se týkají nás všech. Vzhledem k rostoucímu zájmu o tato témata jsme navštívili MUDr. Milana MATUŠKU, vedoucího lékaře pracoviště chirurgie - korektivní dermatologie a zdravotnického zařízení MEDICOS v Českých Budějovicích.

Proč jsou právě zimní a podzimní měsíce nejhodnější dobou k odstraňování různých znamének a nežádoucích změn na kůži?

Problematikou mateřských znamének, kožních nádorů a změn je nutné se zabývat samozřejmě celý rok. Je pravdou, že nejvíce zákroků - hlavně chirurgických je v chladných měsících - podzim, zima, jaro. Částečně i proto, že nemusíme po zákroku chránit čerstvou jizvu před Sluncem. V místech, která jsou slunečním paprskům nepřístupná, můžeme působit bez problémů celoročně. Vlivem slunce totiž dochází u čerstvých ran a jizev často k nežádoucím pigmentacím. Můžeme jim ale zabránit i aktivním užíváním mastí

s vyšším ochranným faktorem či mechanickým zabráněním průniku slunečních paprsků k lokalitě. Pokud jde ale na kůži o nález závažný, roční období samozřejmě nehraje žádnou roli.

Mnozí namítnou, že se jim znaménka na těle nezvětšují, a proto je lepší je ponechat na místě. Mají pravdu?

Zvětšování, změna barvy, bolestivost, nepravidelnost tvaru, růst chlupů či krvácení - to jsou některé často udávané změny viditelné pouhým okem, které se dávají do souvislosti s nežádoucími nálezy na kůži. Ve skutečnosti i opravdové nebezpečí nemusí být pouhým okem patrné a pacient nemusí vnímat žádné změny. Velikost nemusí hrát hlavní roli v charakteristice příslušného nálezu. Často i dramaticky vyhlížející rozsáhlé až „kvěťákovité“ útvary mohou být zcela neškodné a naopak nenápadné, přisedlé, zcela neobtěžující změny mohou být ty nebezpečné.

Co je největším rizikem?

Pokud to chcete nazvat rizikem - tak největším rizikem v případě

podezřelého nálezu na kůži je „nedělat nic.“ Nikdo ze zdravotníků ať obvodních lékařů či příslušných specialistů pacientovi jistě nevyčte „zbytečné vyšetřování“ neškodných kožních změn. Na našem pracovišti vyšetřujeme nejenom pacienty s doporučením od jiných lékařů, ale i bez doporučení. Setkáváme se i s tím, že někteří pacienti si svá „nebezpečná znaménka“ opravdu správně najdou a vytípují sami.

Lze znaménka a pihy nějak rozdělit?

Všechny změny na kůži včetně znamének a nádorů se dělí podle určité charakteristiky, rozsahu i stupně nebezpečnosti. Jedná se o dělení z odborného hlediska, které nemusí být pouhým okem patrné. Je proto velmi žádoucí, aby pracoviště zabývající se touto problematikou byla vybavena dermatoskopickým přístrojem, který dopomáhá k dokonalejší diagnostice příslušných změn. Je to velmi výhodné hlavně při rozhodování o nutnosti chirurgických zákroků v kosmeticky významných oblastech, kde jizva jistě nikoho nepotěší.

Záleží při jejich odstraňování na věku?

Rekl bych to asi takto. V dřívější době nebyl výskyt těch opravdu nebezpečných nálezů u dětí častý. Dnes se množství případů obávaného maligního melanomu bohužel zvyšuje a věková hranice výskytu se snižuje. Je pravdou, že diagnostika i léčba těchto nálezů se stále zlepšuje.

Je nutné ale splnit základní předpoklad - nechat se vyšetřit. Na základě výsledků dermatoskopického vyšetření stanovíme další postup popřípadě nutnost chirurgické intervence. Chirurgické odstranění nežádoucích nálezů u dětí docházejících již do základní školy nebývá většinou problém. Některé nálezy lze odstranit i nechirurgicky.

Proč bychom neměli znaménka podceňovat?

V naší praxi se často setkáváme s rozporuplným přístupem našich pacientů k této problematice. Jedna skupina má zcela zbytečné obavy ze všeho, co má jen trochu jiné zabarvení než okolní kůže a druhá skupina chce všechno „nechat být“ a raději na

„nic nesahat.“ Pro pacienta je samozřejmě výhodnější ten první extrém. Ten druhý se mu může stát bohužel osudným. Je nutné pacientovi nález vysvětlit. Vhodnost a nutnost chirurgického zákroku často dokladujeme i výsledkem histologického vyšetření.

Co můžeme zanedbat?

Především není většinou rozhodně důvod k nějaké panice. I ten nejobávanější kožní nádor - maligní melanom, nevzniká „ze dne na den“. Ve většině případů prochází určitým vývojem v řádu měsíců až let a pokud pacient přijde včas, může být všechno v pořádku. Takovou šanci nám bohužel nádory jiných orgánů často nedávají. Přesto řada pacientů zbytečně a nepo-

chopitelně vyčkává i řadu let a potom je další prognóza samozřejmě horší.

A tak vzniká ten velmi rozšířený a velmi nebezpečný paradox. Vzniká falešný dojem, že pacient, který měl na těle útvar řadu let umírá proto, že mu byl tento útvar odstraněn!

Skutečnost je přesně opačná. Příčinou úmrtí jsou již přítomné metastázy v životně důležitých orgánech, které se za tu dobu vytvořily z tohoto útvaru. Je to řečeno velmi syrově, ale je tomu tak.

(ava)

Pokračování rozhovoru s MUDr. Milanem Matuškou o tom jak mateřská znaménka odstraňovat si přečtete v příštím vydání Jihočeské mozaiky.

PRODEJ NÁHRADNÍCH DÍLŮ

DESTA

nabízí

PRODEJ ORIGINÁLNÍCH NÁHRADNÍCH DÍLŮ